FIDEF
Federal Almanya Türkiye işçi Dernekleri Federasyonu

Merkez ve örgütlerden Haberler

SAYI: 7 | OCAK 82

52'lere özgürlük!

İÇİNDEKİLER !

SORUMLUSU·
FIDEF MERKEZ YÜRÜTME KURULU
LICHTSTR. 31, 4 DÜSSELDORF

YENİ YILA GİRERKEN

"Merkez ve Örgütlerden Haberler" yeni yıla 7.sayısı ile giriyor.Geçen altı sayıda olanaklarımız ölçüsünde tüm üye örgütlere ve çalışma gruplarına daha geniş bilgi verebilme görevini yerine getirmeye çalıştık. Birçok örgüt bu bilgileri üyelerine ulaştırarak, Merkez çalışmalarının izlenmesini sağladı.
Görev ve sorumluluklarımızın arttığı yeni bir yıla giriyoruz. Başarılı bir yığın örgütü olabilmemiz, kollektif çalışmamızı yetkinleştirmemize bağlı.Kazanılan her yeni deney süratle diğer örgütlere ulaştırılmalıdır."Merkez ve Örgütlerden Haberler" sizin katkınızla bu görevi yerine getirmeye çalışacaktır.

1982 yılında barış için savaşım yine en birinci gündem maddesidir.10 Ekim Bonn barış yürüyüşünden sonra F.Almanya'da "Barış savaşımı nasıl yürüyecek?" sorusu tartışıldı.İlk yanıt Krefelder Apel'in Dortmund'ta düzenlediği 2.büyük Forum'undan geldi.6/7 Şubat tarihlerinde ise Bonn'da yeni bir toplantı var.Bonn barış yürüyüşünü düzenleyen örgütler iki günlük bir çalışmayla 1982 yılının somut eylemlerini saptamaya çalışacaklar. Buradaki kararlar zamanında örgütlerimize iletilecektir.

Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma 1982 yılında daha da yükseltilmelidir. Aralık ayının son günlerinde TÖB-DER davası sonuçlandı. TÖB-DER yasaklandı. Yöneticileri ağır hapis cezalarına mahkum edildi. DİSK davası sürüyor. A. Baştürk ve 51 DİSK yöneticisi için idam isteniyor. Ayrıca daha 2000 sendikalı işçinin yargılanmasına da yakında başlanacak. Bu davalar "savaş hali" durumuna göre sürdürülüyor. Savunma hakkı bile sınırlanıyor.14 Aralık'ta Gölcük'te "TKP davası" başlatıldı. Yüzlerce işçi, emekçi Türkiye Komünist Partisi üyesi olmakla suçlanıyor. Onlarca yıla varan ağır hapis cezaları isteniyor. Faşist Mussolini'nin 1936'dan kalma 141. maddeler uygulanıyor. Düşüncelerinden dolayı binlerce ilerici, yurtsever zindanlarda çürültülmek isteniyor. İşçi ve emekçilerin yaşam durumları son derece kötü. "Danışma Meclisi" başkanı Sadi Irmak "60 bin lirayla ben zor geçiniyorum.10 bin lira alanlar nasıl geçiniyor. Hayret" diyor. Gazetelerde insan böbreklerinin satış ilanları var. Yüksek Hakem Kurulu 1982 yılı ücret zamlarını açıkladı. TÜRK-İŞ'in bile kabul edemediği bu gülünç ücretlerle işçi ve emekçilerin yaşam koşulları daha da kötüleşecek. Tutukluların maddi ve moral dayanışmaya ihtiyaçları var. Bunu bir an önce geliştirmenin yollarını bulmalıyız.

1982 yılı F.Almanya'daki yabancı işçilere daha zor bir yaşam dayatıyor. Yeni alınan önlemler binlerce aileyi huzursuz ediyor. Ekonomik krizden yabancıların sorumlu gösterilmesi yabancı düşmanlığınıda körüklüyor. Yabancılar arasındaki işsizlik hızla artıyor. İşyerlerinin korunmasında, yeni dönem toplu sözleşmelerinde daha sert bir savaşım söz konusudur.1982 yılında yapılacak sendika seçimleri son derece önemlidir. Bu seçimlere ilgi duymak, katılmak tüm arkadaşlarımızın görevi olmalıdır. 1982'de sosyal kazanımlar büyük ölçüde kısıtlanırken, birçok tüketim maddesine ve ulaşıma yeni zamlar yapılacak. Bütün bunlar geçen yıla oranla daha büyük boyutlarda bir sınıf savaşının maddi koşullarını oluşturuyor. Yerli-yabancı dostluğunun ve dayanışmasının güçlendirilmesinde bize önemli görevler düşmektedir.

1982 yılına herşeye rağmen ümitle bakıyoruz. Birikmiş deneylerimiz var. Sağlam bir örgütsel birliğimiz var. Yeni, yeni yöntemlerle yığın ilişkilerimizi güçlendirmenin yollarını arıyor, buluyoruz. Eylem birliği çalışmaları olumlu yönde gelişiyor. Zorluklarımızı yeneceğiz. 1982 yılında daha güçlü, daha yığınsal bir FİDEF için yapacağınız tüm çalışmalarda en üstün başarılar dileriz.

FİDEF Merkez Yürütme Kurulu

✪ DİSK'le DAYANIŞMA GELİŞİYOR !

24 Aralık'ta DİSK davası başlamadan önce bir araya gelen DİB-FAK, FİDEF, GERÇEK ADK ve KÜRT HALKEVLERİ (KKDK bu toplantıya katılamadı) yapılacak çalışmalar üzerinde görüşmüşlerdir. Dayanışmanın geliştirilmesi yönünde anlaşan örgütler ilk olarak hemen bir açıklama yapılmasında da anlaşmışlardır. FİDEF, DİB-FAK ve KÜRT HALKEVLERİ imzasıyla çıkan ortak açıklamada:

"24 Aralık'ta İstanbul'da 14 aydır en ağır koşullar altında zindanlarda yatan, işkence gören, sendikacıların yargılanmasına başlanıyor. İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcısı emekli Albay Süleyman Takkeci 865 sayfalık bir iddianame hazırladı. Savcı, Türk Ceza Kanunu'nun 146/1. maddesine dayanarak, DİSK Genel Başkanı A. Baştürk ve 51 arkadaşı için idam istiyor. 14 Aralık 1981 günü de İzmit yakınlarındaki Gölcük Deniz Üssüne bağlı Konca Garnizonun'da "TKP davası"na başlandı. "TKP davası"nda 230 kişi TCK'nun 141. maddesinden yargılanıyor. Her iki davada terörü önlemek iddiası ile 12 Eylül'de askeri bir darbeyle demokratik hakları yok eden cuntanın baş hedef olarak işçi sınıfını ve demokratik güçleri hedef seçtiğini belgeliyor." denilmektedir.

Açıklamada bu örgütlerin terörle hiçbir bağı bulunmadığının iddianamelerden de anlaşıldığını, yargılamaların düşünce ve örgütlenme alanlarını kapsadığının görüldügü örnekleriyle sergileniyor. Açıklama DİSK'le dayanışmayı yükseltmek için tüm ilerici güçlere yönelik eylem birliği çağrısı ile son buluyor.

☆ FİDEF GENEL YÖNETİM KURULU OLAĞANÜSTÜ TOPLANDI !

DİSK yöneticilerinin "savaş hali" hükümlerine göre yargılanmaya başlaması, noel ve yeni yıl tatilllerinin bitmesi üzerine Merkez Yürütme Kurulu'nun çağrısıyla Genel Yönetim Kurulu ve Örgüt başkanları olağanüsto bir toplantı yaptı.

9 Ocak'da Essen'de yapılan olağanüstü toplantı büyük ilği gördü. Türkiye'deki gelişmelirin geniş olarak ele alındığı bu toplantıda Merkez Yürütme Kurulu'nun hazırladığı eylem önerileri tartışıldı. Genel Yönetim Kurulu önerilen eylemleri oy birliği ile onayladı.
Çoşkulu geçen toplantıda 23 ve 24 Ocak tarihlerinde genel toplantılar ve 5 Şubat tarihinde meşale yürüyüşleri önerildi. Çalışma biçim ve yöntemleri üzerine hazırlanan öneriler tartışıldı. Oy birliği ile kabul edildi.

Toplantıya katılanların DİSK'le dayanışmanın tüm çalışmaların önüne alınmasını selakdıklarını bildiren konuşmaları, dayanışmaya hazır olduklarını ve tüm güçleriyle bu dayanışmayı yürüteceklerini bildirmeleri katılanları heyecanlandırdı. Toplantı yaşasın DİSK, DİSK'e özgürlük belgileriyle sonuçlandı.

★YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI DOSTLUK HAFTASI BAŞARIYLA TAMAMLANDI.

İkinci kez düzenlenen Y.D.K.D.H.'da geçen yıla oranla daha çok sayıda ilerici, demokratik örgütler haftaya aktif olarak katıldılar. Hazırlıkları Ekim ayında başlayan çalışmalarda geçen yılın deneyleri daha da zenginleştirilerek bu yılki çalışmalara başarıyla uygulandı.

FİDEF, haftayla ilgili afiş ve rozet gibi tanıtıcı malzemeleri zamanında örgütlerine gönderdi. Haftanın başladığı gün yapılan koordinasyon toplantılarında ise, Takvim, Nazım Hikmet kataloğu, Plak, Faşistler üzerine bir kitap, ve Almanlar tarafından çok beğenilen Patlıcak Yemek Tarifesi broşürünü örgütlerine ulaştırdı. İki bin adet basılan bu broşürcük tamamen satıldı. Yeni istemler üzerine ikinci kez basılmaya hazırlanıyor. Bu yayınlar haftanın kalıcı kazanımlarını oluşturuyor. Şimdi ikibin Alman ailesinin evinde patlıcan yemeklerinin çeşitleriyle güzel ve lezzetli sofralar hazırlanırken, Türkiyeli işçilere karşı sevgi ve sempatide yerleşiyor. Ulusal ozanımız, grurumuz Nazım Hikmet, daha çok Alman ve diğer ulustan insanların kitaplağında haklı ve onurlu yerini alıyor. Barışın, dostlugun ve yerli-yabancı dayanışmasının azğın düşmanları Türk faşistlerini tanıtan kitaplarda kalıcı birer temsilci olarak birçok eve girmiş durumdadır. Bunlar yerli-yabancı dostluğu ve dayanışması için gerekli ve zorunlu çalışmalardan yanlız birkaçıdır.

Bazı bölgelerde 20 ilerici, demokratik örgüt bir araya gelerek haftayı hazırladılar. Hemen tüm bölgelerde açık oturumlar yapıldı. Geçen yıldan farklı olarak bu yıl açık oturumlara siyasi partiler büyük ilgi gösterdiler. SPD, FDP ve CDU bu oturumlara Eyalet düzeyinde veya Bonn Hükümeti düzeyinde temsilcilerle katıldılar. Belediye Başkanları, Kiliselerden temsilciler, Sendika Bölge Sekreterleri, Çeşitli resmi daire sorumluları, gazeteciler, yazarlar, avukatlar tartışmalara katıldılar. CDU'nun yeni kararları savunma girişimlerini, diğer demokratik örgüt temsilcileri sert biçimde eleştirdiler. Yeni kararların yabancı düşmanlığına zemin hazırladığını vurguladılar.

Geçen yıl olduğu gibi bu yılda Yunanlı, Portekizli, İspanyol, İtalyan ve Yoğuslav işçilerinin demokratik örgütleride haftaya aktif olarak katıldılar. Açık oturumlarda yer aldılar. Standlarda, bildiri dağıtımında, gecelerde olanakları ölçüsünde katkıda bulundular.

Birçok örgütümüz, bölgelerindeki hastahane, çocuk yurtları, sakatlar ve yaşlılar yurdlarını gezdiler. Oralarda eylence proğramları yaptılar. Bu çalışmalar bölgede ilgi ve sevğiyle karşılandı. Örgütlerimizin sayğınlığı arttı. Lokal basın bölgede yapılan tüm çalışmaları yansıttı. Türkiye mektubu proğramıyla televizyonda iki kez bölgesel çalışmalar yansıtıldı. Televizyon ve radyo haberlerinde sık, sık verildi. Köln radyosu proğramları önceden duyurdu. Basın toplantımız Türkiyenin Sesi radyosunda 20 dakika süreyle değişik haber bültenlerinde tekrarlandı.

Birçok örgütümüz haftayla ilgili çalışmalar sırasında var olan ilişkilerini daha da geliştirdi. Örgüt üyeleri bu çok yönlü çalışmalarda kendilerine düşen görevleri başarıyla yerine getirmek için çalıştılar. Kollektif çalışma bu haftanın başarıyla sürdürülmesinde en büyük yardımı sağladı. Yığınlarla olan ilişkilerimiz tazelendi. Yeni, yeni ilişkiler kuruldu.

Diyebilirizki; ikinci kez yapılan Y.D.K.D.H.'da yerli-yabancı dostluğu ve dayanışması yönünde bir adım daha ileri atılmıştır. Ne varki herşey bu bir haftayla sınırlı değildir.

Ekonomik kriz 1982 yılında daha da derinleşecektir. Kapitalizmin kendi içinde varolan bunalımını gizlemek ve ekonomik krizin sorumluları olarak yabancı işçileri göstermek girişimleri daha da yoğunlaşacaktır. Bu gelişmeler yabancı düşmanlığının körüklenmesi için daha uygun zemin hazırlayacak ve yabancı düşmanlığı artacaktır. Bu nedenle bu hafta içinde kurulan ilişkiler kalıcı ve sürekli bir yapıya kavuşturulmalıdır. Hafta içinde kurulan ilişkiler ailenin birliğine yönelik yeni kararlara karşı yapılacak çalışmalarla birleştirilmelidir.

Gelecek yıl çok daha fazla örgütün katılımıyla, daha güçlü bir hafta yapabilmek bu ilişkilerin sürekli canlı tutulmasıyla oyanaklıdır. Tüm örgütler haftaya katılan örgütlerle ortak bir değerlendirme toplantısı yapmalı ve 1982 yılının 11-19 Aralık tarihlerini 3. Y. D. K. D. H. olarak karar altına alabilmelidirler. FİDEF 1982 yılında kardeş örgütlerle birlikte bu haftayı düzenleyebilmek için elinden geleni yapacaktır.

Haftanın önemini kavrayarak, bölgelerinde yoğun çalışmalar içine giren ve başarılı çalışmalarla örgütümüzün saygınlığını arttıran tüm örgütlerimize, çalışma gruplarımıza ve buralarda üye tüm arkadaşlarımıza teşekkür ederiz. Bizimle birlikte bu çalışmalara katılan Türkiyeli kardeş örgütlere, diğer yabancı işçi kuruluşlarına, Alman ilerici, demokratik kişi ve kuruluşlarınada dayanışmalarından dolayı teşekkür ederiz.

■ AİLENİN BİRLEŞMESİNİ ENGELLEMEK F.ANAYASA'YA AYKIRIDIR.

FİDEF, onbinlerce Türkiyeli işçi ve emekçiyi ve özellikle gençleri yakından ilgilendiren bu gelişmelere karşı Türkiyeli demokratik örgütlerin birlikte çalışmalarının sağlanması için 7 Aralık'ta bir ortak toplantı çağrısı yaptı. Bu çağrı; DİB-FAK, KKDK, GERÇEK ADK., KÜRT HALKEVLERİ, HDF, DEV-İŞÇİ, EMEĞİN BİRLİĞİ, KOÇ-KAK ve YURTSEVER BİRLİĞİ'ne gönderildi.

7 Aralık'ta yapılan toplantıya KOMKAR gözlemci olarak katıldı. HDF toplantı başladığı saatlerde bir arkadaşın Duisburg'tan yola çıktığını telefonla bildirmesine rağmen toplantıya katılan olmadı. KOÇ-KAK ve KKDK toplantıya katılamamakla birlikte alınan kararları onayladılar. Diğer örgütlerden herhangi bir yanıt alamadık. KOMKAR Yabancılarla Evli Alman Kadınları Derneği (İAF) nin çalışmalarını destekleyeceğini bildirerek ortak bildiriye katılmadı.

Böylece, FİDEF, DİB-FAK, GERÇEK ADK., KKDK, KÜRT HALKEVLERİ ve KOÇ-KAK imzalarıyla ortak bir bildiri çıkarıldı. Ortak basın toplantısı 10 Aralık'ta Bonn'da gerçekleştirildi. Ortak bildiriler birçok bölgede çoğaltılarak dağıtıldı. 7 Aralık toplantısında Alman ve diğer ulustan işçilerin, emekçilerin ve onların demokratik örgütlerinin desteğinin alınması üzerinde de duruldu. Yapılan ön çalışmalar sonucu bu görevi "Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma Girişimi" nin üzerine aldığı öğrenildi.

GİRİŞİM, 21 Aralık'ta platformu imzalayan örgütlerle bir ön toplantı yaptı. Bu toplantıda Girişimin'in hazırladığı çağrı oy birliği ile kabul edildi. (KKDK bu toplantıda yoktu.) Yapılacak çalışmalar belirlendi. Demokratik örgütlerin ziyareti, basın toplantısı, imza kampanyaları bu çalışmaların ilk adımları olarak saptandı. Şimdi birçok bölgede Girişim'in imza formülleriyle imza toplama çalışmaları sürdürülüyor.
Sık sık altını çizdiğimiz gibi bu çalışmalar 1982 yılında çıkarılacak olan yeni yabancılar yasası ve ilticacılar yasasının gerici yönde değiştirilmesini etkileyecek yığınların hareketlendirilmesine yöneliktir.

■ FİDEF, TÖB-DER'in KAPATILMASINI ve YÖNETİCİLERİNİN MAHKUM EDİLMESİNİ PROTESTO ETTİ.

Kamuoyuna yapılan açıklamada:

"Türkiye'deki öğretmenlerin demokratik birlik örgütü olan TÖB-DER, gerici askeri cunta tarafından kapatıldı. 50 yöneticisine de 1 -9 yıl arasında ağır hapis cezaları verildi. TÖB-DER Genel Başkanı G.Gazioğlu ile bazı yöneticileri, 12 Eylül'den sonra cunta tarafından Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılmışlardı."

Açıklamada TÖB-DER yöneticilerinin niçin ağır hapis cezaları ile mahkum edildiği üzerinde durulmakta ve gerici, işbirlikçi güçlerin TÖB-DER'e kurulduğundan beri ayni azgınca saldırıyı sürdürdüğü belirtilmektedir. Açıklamanın sonunda,

"FİDEF, F.Almanya'daki Türkiyeli işçi ve emekçilerin demokratik yığın örgütü olarak, TÖB-DER'in kapatılmasına, yöneticilerinin ağır hapis cezaları ile mahkum edilmesine şiddetle karşı çıkıyor. İlerici, demokrat kişilere yönelen baskıları protesto ediyor. Demokrasiye ve demokratlara karşı yapılan bu tür saldırılara karşı barış ve demokrasi için sürdürdüğümüz kararlı mücadeleyi daha da yükselteceğiz." denilmektedir.

POLONYA, TÜRKİYE ve EMPERYALİST GÜÇLERİN PROPAGANDASI

1981 yılının son günlerinde basında yanlız bir tek haber sürekli ve usandıracak kadar tekrarla Polonya üzerine verildi.14 Aralık'ta Ordu,karşı devrimci güçlerin yıkıcı faaliyetlerini durdurmak için Ulusay bir Konsey oluşturdu.Ulusal Konsey "Dayanışma" sendikası içinde örgütlenen bazı karşı devrimcileri göz altına aldı.

Dayanışma sendikası lideri L.Walesa 1980 yılında olduğu gibi,1981 yılında da yılın adamı seçildi.Bu seçmeyi Batı dünyasının en ciddi dergisi olarak bilinen TİME gerçekleştirildi.

Şimdi soruyoruz:Walesa, Polonya'daki işçilerin hak ve özgürlüklerinin savunuculuğunu yaptığı, işçilerin sömürülmesine karşı çıktığı içinmi yılın adamı seçiliyor?Eğer burjuva basını Walesa'yı bunun için yılın adamı seçiyor ve Polonya üzerine bunun için yazılıp, çiziliyorsa, ayni burjuva basını ve onların arkasındaki güçler neden Türkiye'deki sendikacılarla dayanışma göstermiyorlar ? Sendikal çalışmalarından dolayı bir NATO ülkesi olan Türkiye'de 52 sendikacı idamla yargılanıyor.En temel insan hakları ayaklar altındadır.İşkence yapılmaktadır. Binlerce tutuklu 16 aydır baskı altındadır.Sendikalar, demokratik örgütler, parlamento, siyasi partiler dağıtılmış ve yasaklanmıştır. Bu işin bir yanı daha da ilginç olanı, Polonya'daki karşı devrimcileri sendikacı gibi gösterip göz yaşı dökenler, Türkiye'deki gerici askeri cuntayı açıktan destekliyorlar.

Polonya üzerine en fazla gürültü koparan ve bugün Sovyetler Birliği'ne ve Polonya'ya karşı amborgo uygulayarak soğuk savaşı körükleyen ABD'dir.Türkiye'deki gerici askeri yönetiminde en büyük destekcisi olan Reagen yönetimi iki yüzlülüğün en somut örneğini verdi.Polonya'daki karşı devrimcilerin savunucusu Reagen kendi ülkesinde greve giden sendikacıları kelepçeye vurarak zindana atıyor.19 Eylül'de Waşington Hava yolları kontrorolleri greve çağırdıkları için iki sendikacı Başkan Reagan'ın emriyle yaka paça tutuklanıp zindana atıldı. (Aşağıdaki resim kelepçeyle zindana götürülen iki ABD'li sendikacıya aittir.)

Fransa'daki Hümanite gazetesi " Reagen, Polonya işçileriyle dayanışma içinde olduğunu söylerken, neden sendikacılarını idamla yargılayan Türkiye'ye ayni ekonomik amborgoyu koymuyor?) diye soruyor.

ABD'de 9 milyona yakın işsiz var.Irk ayrımının hala can aldığı ülkelerden biri ABD'dir.Polonya işçileriyle dayanışma içinde olduğunu söyleyen pek çok kapitalist ülke, kendi ülkesindeki işçilere hiçte parlak olmayan bir gelecek hazırlıyor.F.Almanya'da işsiz sayısı 1 Milyon 700 bin kişidir. 1982 yılında sosyal kazanımlar büyük ölçüde azaltılacak, yeni zamlar gelecek.Şu sıralar Ulm'da işçiler, işyerlerini korumak için grevdeler.

Önce kendi ülkelerinde işçilerin, emekçilerin insanca yaşamalarını sağlamak, bunun gereklerini yerine getirmek için çalışmak durumunda olanlara soruyoruz:Bir yanda işçilere, emekçilere karşı oluşturulan gerici, faşist ve baskıcı rejimleri desteklemek, diğer yanda Polonya'daki işçilerle dayanışma içinde olduğunu söylemek ve sahte göz yaşları dökmek iki yüzlülük değilmidir ?

NRW EYALETİNDE EĞİTİM SORUNU

FİDEF

Aus den Beschlüssen des 5. Kongresses:

5. Kurultay kararlarından:

Für die Lösung der Bildungsprobleme unserer Kinder und Jugendlichen!

Çocuk ve gençlerimizin eğitim sorunlarının çözümü için!

•spendenmarke•
•bagış pulu•
10 DM

F.Almanya'da uygulanan eğitim politikası çocuklarımızın eğitim alanındaki gereksinimlerini karşılamaktan ve okullarda başarılı olma larını sağlamaktan uzaktır.

Çocuklarımız, çoğunlukla yeterli bir hazırlık tan geçmedikleri için normal sınıflarda dersleri yeterince anlama olanağından yoksun kalmaktadırlar. Yeterli destekleme desrlerinin de olmaması nedeniyle, başarı gösterenlerin oranı çok düşüktür.

Bunun yanısıra, anadilde düzenli ve yaygın biçimde öğretilmediğinden çocuklarımız Almanca'nın yanısıra anadilde de eksik yetişmekte, giderek kendine en yakın çevrelerine dahi yabancılaşmaktadır. Sonuçta çocuklarınımızın ezici çoğunluğu ne F.Almanya'da geçerli eğitim ve öğretim olanaklarından yararlanabiliyor, ne de eğitim ve kültürün temel aracı olan dili öğrenebiliyorlar.

Bugün NRW Eyaletinde Türkiyeli anne, babaları, Türkiyeli öğretmenleri ve Türkiyeli işçi örgütlerini harekete geçiren ve kısa zamanda binlerce imzanın toplanmasını gerçekleştiren bu eğitim sorunudur.

Her anne baba F.Almanya'da yabancı çocuklara uygulanan eğitim politikasının sonuçlarını kendi çocukları üzerinde görmektedir.

FİDEF 5.Kurultayı Eğitim sorunları üzerinde durmuş, görüşlerini ve istemlerini belirten birde karar almıştır.Kurultay'da alınan kararda:

"Yüksek öğretime hazırlayan okullara, liselere giden çocuklarımızın sayısı parmakla gösterilecek kadar azdır. (%2-3 cıvarında)İlkokullardan sonra çocuklarımızın en az % 90'ı bu en alt tip orta okul olan Hauptschule' lere gitmek zorunda kalıyor. Bu okullara gidenlerinde ezici çoğunluğu, ortalama %60'ı bu okulları dahi başarıyla bitirme şansından yoksundurlar ki, Hauptschule diploması en azından bir meslek eğitimi yapabilmenin ön koşuludur. Diğer yandan hiç okula gidemeyen çocuklarımızda az değildir."

Kararda ayrıca Çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim sorunlarının çözümü için derneklere düşen görevler anlatılmakta ve bu soruna büyük önem verildiği vurğulanmaktadır.
Kuzey Ren Vestfalya Eyaletinde Kültür Bakanlığı'nın uygulamaya koymak istediği yeni yönetmeliğe karşı yükselen tepki nedeniyle eğitim sorununu ve görüşlerimizi birkez daha açıklamayı yararlı bulduk.

EĞİTİM SORUNU

Yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretimi üzerine Kuzey Ren Vestfalya Kültür Bakanlığı yeni bir yönetmelik hazırladı. Yönetmelik taslağı önceleri kamuoyundan gizli tutuldu. Öğretmenler Sendikası GEW, taslağın varlığını mayıs ayında öğrendi. Taslağa karşı, GEW'nin özellikle bu sorunlarla ilgilenen gruplarından ve onlara yakın çevrelerden oldukça yoğun ve yayğın bir tepki geldi. Bu tepki sonunda, taslağın ağustos ayında yürürlüge girmesi öngörüldüğü halde, süre uzatılmak zorunda kalındı. Bu ilk başarı Türkiyeli veliler arasındaki çalışmaların yoğunlaşmasınıda sağlamıştır.

Taslağın getireceği sonuçlar konusunda geniş tabanlı komite çalışmaları başlamıştır. Anne-babalar yeni yönetmeliğin getirdiği uygulamaları kavradıkca tekpikeleri artıyor. Birçok örgüt Türkiyelileri yakından ilğilendiren bu sorun üzerinde çalışıyor. Velilerin istemiyle bu çalışmalara "islam dernekleri"de katılıyor.

Ailenin birliğinin engellenmesi kararlarında olduğu gibi şimdilik NRW eyaletinde uygulamaya konmak istenen bu yeni yönetmelik birden tüm eyaletlere de örnek olabilir. Bu nedenle yeni yönetmelik konusndaki görüşleremizi ve eğitim konusundaki temel yaklaşımlarımızı birkaz daha açıklamayı yararlı buluyoruz.

Yabancı İşçi Çocuklarının F.Almanya'da Eğitim ve Öğrenimleri Konusunda

□ TEMEL İLKELER.

1. Yabancı çocuklar Alman çocuklarıyla birlikte eğitim görmelidir. FAC'de geçerli tüm eğitim olanaklarından yabancı çocukların da yararlanmaları gerekir. Bu ilkeden hareketle, yabancı çocukları normal eğitim kurumları dışına iten, yada normal eğitim kurumları içinde yabancı çocukları Alman çocuklarından ayıran uygulamalara karşı çıkmak zorunludur. Bu tür uygulamalar, yabancı çocuklar için ikinci sınıf eğitim kurumu yaratmaktan öteye gidemezler. Ayrıca gettolaşma ve yabancı düşmanlığını pekiştirme gibi sonuçları da beraberinde getirirler.

2. Normal sınıflarda verilen dersleri anlayacak kadar Almancası olmayan yabancı öğrenciler için hazırlık sınıfları kurulmalıdır. Bu sınıflarda anadilden Almancaya kademeli bir geçiş sağlanmalıdır. Yerli ve yabancı öğretmenler iki dilde ders verebilecek şekilde yetiştirilmelidir. Örneğin Alman öğretmenin Türkçe, Türkiyeli öğretmenin Almanca öğrenmesi gibi. Ancak bu şekilde iki dile de hakim olan öğretmenler, öğrencilerine yardımcı olabilir, onları da iki dilde yetiştirebilir ve Almancayı iyice kavramalarını sağlayabilirler. Hazırlık sınıfları, çocukları en fazla iki yıl içinde normal sınıflara hazırlamalıdır.

3. Normal sınıflara giden yabancı öğrencilere, geri kaldıkları derslerde destekleme dersleri verilmelidir. Çünkü yabancı çocukların büyük çoğunluğu, Almanca eksiklikleri ve diğer sorunları nedeniyle derslerde geri kalmakta, özel bir destek görmeyince de giderek başarısız olmaktadırlar.

4. Yabancı öğrencilere, eğitimin her kademesinde normal ders proğramı içinde ve ek olarak haftada ortalama 5 saat anadil ve geldiği ülke üzerine bilgi dersleri verilmelidir. Yabancı çocukların iki dilli bir çevrede yaşadıkları ve yabancı işçilerin FAC'deki genel konumları dikkate alınırsa, onların düzenli bir biçimde anadillerini öğrenmelirinin zorunluluğu görülür. Ek anadil dersi çocuğa ek bir yük olur

anlayışı özünde, çocukların iki dilde yetişmesini istemeyen, bunun için gerekli mali yatırımlardan kaçınan yöneticilere aittir. Yoksa, ders programı bütünlüğü içinde yer alan, saatleri çocuklara uygun düzenlenen anadil dersleri, çocuklara ek bir yük değil, aksine onların zaten iki dilli olan sosyal yaşamlarını kolaylaştırıcı bir rol oynar. Anadilin normal ders programı içine alınması, ona toplumsal bir saygınlık kazandıracak, yabancı işçi ve çocuklarına karşı dil yönünden uygulanan ikinci sınıf muamele hiç olmazsa bu noktada geriletilebilecektir. Ayrıca yabancı çocukların, aileleriyle yabancılaşmaları da önemli ölçüde durdurulabilecektir.

5. Yabancı çocukların eğitiminde başarı sağlanıp sağlanmadığının ölçüsü, onların da Alman çocukları oranında, örneğin liselere gitmelerine, okullardan diploma almalarına, meslek eğitimi yapmalarına bağlı olmalıdır. Başarıyı ancak bu somut verilerle ölçebiliriz.

Genel ilkeleri kısaca bu biçimde özetledikten sonra şimdi, Kültür Bakanlığının hazırladığı yönetmeliğe bir göz atalım.

■ YENİ YÖNETMELİK ve ÖNGÜRDÜĞÜ DEĞİŞİKLİKLER !

Hazırlık sınıfları : Bugüne kadar ki uygulamada, dersleri izleyecek kadar Almancası olmayan yabancı öğrenciler için hazırlık sınıfları kuruluyordu. Bu sınıfların amacı, çocukları belirli bir süre içinde normal Alman sınıflarına hazırlamaktı. Yeni taslağa göre hazırlık sınıflarının kurulması artık zorunlu değil.

Hazırlık sınıfların kurulması halinde ise dersler yanlız Almanca yapılacak. Anadilden yararlanarak Almancaya kademeli olarak geçiş artık mümkün olmayacak. Anadil, bu sınıflarda da, normal ders proğramı dışında, zorunlu olmayan ek ders olarak öngörülmekte. Diğer yandan hazırlık sınıflarına anadili aynı olan öğrencilerin alınması da zorunlu olmaktan çıkarılıyor. Hazırlık sınıfları bundan böyle farklı uluslardan gelen çocuklardan oluşabilicek. Bu açıdan da anadilde ders yapma tümüyle olanaksız hale getiriliyor.

Bu değişikliğe gerekçe olarak da, hazırlık sınıflarından şimdiye dek olumlu sonuç alınmadığı gösteriliyor. Gerçekten de bu saptama doğrudur. Ne var ki, başarısızlığın nedeni, kendi başına hazırlık sınıfları değildir. Hazırlık sınıfları düşencesi doğrudur. Yeterli Almancası olmayan yabancı çocukları normal sınıflardaki derslere hazırlamak için bir hazırlık aşaması kaçınılmazdır. Ne var ki bu iş, yanlızca hazırlık sınıflarını kurmakla bitmiyor. Sınıfların hedefe ulaşması için gerekli koşullara sahip olmaları da zorunludur.

Yerli ve yabancı öğretmenlerin hazırlık sınıflarında iki dilde birbirine uyumlu ders verebilecekleri şekilde yetiştirilmeleri, iki dilde ders araç ve gereçleri bu sınıfların başarısı için zorunlu ön koşullardandır. Şimdiye denk bu koşullar yerine getirilmediği gibi, bu sınıflar öğretmenleriyle başbaşa bırakılmıştır.

Yerli ve yabancı öğretmenler birbirlerinden kopuk ders vermek zorunda kaldılar. Birbirlerinden çok farklı bir yapıya sahip olan Türkçe ve Almanca gibi dillerden, birinden diğerine sağlıklı bir geçiş sağlama oldukca zor bir iştir. Bu işin başarılması, bu görevi üstlenen öğretmenlerin de iki dilli olmalarına bağlıdır. Nitekim bu gerekliliği anlayıp da, örneğin Türkçe öğrenen Alman öğretmen sayısı gittikçe artmaktadır. Kendiliğinden böylesi bir çaba içine giren öğretmenler, çocukların eğitiminde çok daha başarılı olduklarını söylemektedirler. Yönetmelik taslağı, böylesine olumlu deneyimleri koruyup geliştiricekken, aksine bu yönde var olan kısıtlı olanaklarıda ortadan kaldırmaktadır.

▸ Yabancı çocuklardan oluşan normal sınıflar :(Regelklassen mit ausl. Schülern)

Yönetmelik taslağı, yabancı öğrenci oranının yüksek olduğu okullarda sırf yabancı çocuklarından oluşacak normal sınıflar kurulabileceğini öngörmektedir. Bu yönde uygulama da, yer yer başlamıştır, örneğin Duisburg'da olduğu gibi.

Açıktır ki, böylesi bir uygulama yabancı öğrencileri gettolaştırmaya itecek, onlara yapılan ikinci sınıf muamele perçinleştirilecektir. Bu tür sınıflar okul basamağının en altında yer alacaktır. Diğer yandan yerli ve yabancı öğrenciler tamamen birbirlerinden ayrı eğitim görecekleri için, yakınlaşmaları, ortak noktalarını görebilmeleri çok daha zorlaşacaktır. Böylesi bir uygulama kaynaştırma politikasından tümüyle vaz geçme anlamına gelmektedir. Sorunun düğüm noktası, yabancı çocukların normal sınıflara yeterince hazırlanmalarında yatmaktadır. Bu yapılmadığı için, normal sınıflarda yabancı çocukların oranının artması, sınıfın seviyesini düşürmektedir. Alman öğrenci ve veliler de doğal olarak tepki göstermektedir. Bakanlık da şimdi bu sorunu, zaten en fazla haksızlığa uğrayan yabancı öğrencilerin sırtında halletme yoluna gidiyor.

▸ Anadil dersi : Yönetmelik taslağı, hazırlık sınıflarında yapılan anadildeki dersleri ortadan kaldırıyor. Artık hazırlık sınıflarına giden öğrenciler de, normal sınıflara giden öğrenciler gibi, anadil dersine, verildiği taktirde, ek ders olarak katılabilecekler. Anadil dersi, ders proğramının zorunlu bir parçası olmadığı için, çoğunlukla ihtiyacı karşılayacak biçimde yapılmamaktadır. Şimdiye dek 15 öğrenciyle bir adanil ders grubu oluşturulurken bundan böyle bu sayı 20'ye çıkarılmaktadır. Zaten öğrencileri, özellikle de ayni seviyedeki öğrencileri, anadil ders gruplarında biraraya getirmek oldukça güç bir iştir. Sayısının arttırılmasıyla bu iş daha da güçleştirilmektedir.

▸ Yabancı öğretmenler : Yeni yönetmelik taslağı, yabancı öğretmenlerin çalışma alanlarını hemen hemen tümüyle ortadan kaldırmaktadır. Çünkü yabancı öğretmenler artık hazırlık sınıflarınada ders veremiyecekler. Onlar için tek çalışma alanı, normal ders proğramı dışında ve böylece de zorunlu olmayan anadil dersleri kalıyor.

Bu demektir ki, şu anda Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde görev yapan 2000'e yakın yabancı öğretmenden büyük çoğunluğu işten atılacak. Anlaşıldığı kadarıyla yönetmelikte yapılmak istenen değişikliğin politik nedeni burada yatıyor. Uygulanan politika sonucu giderek artan sayıda Alman öğretmen işe alınmamakta, işsiz kalmaktadır. Yabancı öğretmenlerden boşalan kadrolara belirli sayıda Alman öğretmen alınacak, diğer yandan Alman öğrenci sayısı giderek azalmakta, yabancı öğrenci sayısı ise artmaktadır. Bu durumda mevcut uygulama devam etse, yabancı öğretmen ihtiyacı artacak, Alman öğretmen ihtiyacı ise azalacaktır.

▸ Sonuç olarak : Yıllardır çözümlenemeyen eğitim sorunu, yabancı öğrencilerin durumlarını daha da zorlaştıran bir çıkmaza süreklenmektedir. Bu durum F. Almanya'daki genel politikanın eğitim alanına yansımasıdır. 1982 yılı sonuna kadar 2 milyon işsizin olacağı beklenen F. Almanya, yeni iş yerlerinin açılması yerine silahlanmaya milyarlar yatırıyor. Sosyal yaşamın her alanında büyük oranda kısıtlamalara gidiyor. Eğitim sorunu bu kısıtlamaların kaçınılmaz bir sonucu olarak ortaya çıkıyor. Diğer alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da verilecek mücadele yerli-yabancı öğretmenlerin birlikte olmalarının sağlanması ve GEW sendikasının içinde aktif çalışmayla çözüme kavuşturulabilir. Yerli yabancı öğretmenleri karşı karşıya getiren hiçbir çalışmaya, girişime olanak tanımamalıdır. Velilerin oluşturduğu komiteler, Demokratik işçi örgütleri, GEW çalışmalarını birleştirirse, daha geniş bir dayanışma sağlanabilir ve oluşturulacak geniş kamuoyu ile Kültür Bakanlığının bu yönetmeliğinin uygulanması engellenebilir. Bu olanak vardır.

KİRACILARIN EN ÖNEMLİ HAKLARI

Aşağıdaki yazı, F. Alman Hükümeti'nin "Unser neues Mietrecht" isimli yayınından özetlenmiştir. Böylece ezici bir çoğunluğu kiracı olan Türkiyeli işçilere yardımcı olabilme konusunda bir fikir edinilmesi sağlanmaktadır. Ancak ev sahibi ile çıkabilecek anlaşmazlıklarda hakların daha iyi savunulabilmesi için, kiracılar derneği ile (Mieterverein) sıkı ilişki içinde olmak gerekmektedir.
Konut sorunu gelecektede yerli ve yabancı işçilerin önemli sorunlarından biri olmaya devam edecektir. Yığın örgütlerinde çalışan ve yığınlarla sıkı ilişkileri olan tüm arkadaşlarımızın bu bilgileri elinin altında bulundurması gerekir. Konut sorunuyla ilgili olarak gelebilecek sorulara yanıt verilmesinde bu bilgiler kullanılabilir. Ayrıca örgütlerimiz bu bilgileri kendi olanaklarıyla değişik biçimlerde üyelerine ve çevrelerine ulaştırabilmelidir. (Çoğaltılıp üyelere dağıtılması, olanaklıysa örgütün bu bilgilerden yararlanarak bölgesindeki konut sorununu ele alan seminerler yapabilmesi veya bu yazıları küçük broşürcük olarak çevresine dağıtması vb.) Özetlediğimiz önemli hakların bazıları şunlar:

1. KİRA SÖZLEŞMESİ (MUKAVELE) NEYİ GÖSTERİR ?

Ev sahibi ile kiracının karşılıklı haklarını ve görevlerini kira sözleşmesi belirler. Ancak, kanunlar sözleşmelerden daha üstündür. Eğer kira sözleşmesindeki bazı maddeler kanunlarla çelişki halinde ise, sözleşmenin söz konusu maddeleri geçersizdir.

2. KİRA SÖZLEŞMESİNİN SONA ERDİRİLMESİ NASIL OLUR ?

Kire sözleşmesi iki biçimde sona erebilir. a) Eğer sözleşme belli bir süre için yapılmışsa (örneğin iki yıl), bu süre dolunca sözleşme kendiliğinden sona erer. b) Eğer sözleşme süresiz ise, kiracının veya ev sahibinin sözleşmeyi bozacağını (feshedeceğini) geçerli bir biçimde bildirmesi ve ihbar süresinin de dolması ile sona erer.

3. KİRA SÖZLEŞMESİNİN FESHİ NASIL OLMALIDIR ?

Kira sözleşmesinin feshi ancak yazılı olarak yapıyırsa geçerli olabilir. Ancak, kiracı tek başına ev sahibinin dairesi içinde mobilyalı bir odada oturuyorsa, fesih sözlüde olabilir.

4. EV SAHİBİ İSTEDİĞİ ZAMAN ÇIKIŞ VEREBİLİRMİ ?

Kiracıyı koruma kanununa göre ev sahibi istediği zaman çıkış veremez. Kanun ancak bazı durumlarda ev sahibine çıkış verme hakkı tanıyor.

DİKKAT : Bu hükümler binada iki daireden fazla yoksa ve ev sahibi de ayni binada oturuyorsa (örneğin, iki katlı bir evin alt katında ev sahibi oturuyor, üst katında ise kiracı var) veya ev sahibinin oturduğu dairenin bir kısmı kiralanmışsa, geçerli değildir.

5. EV SAHİBİ HANGİ HALLERDE ÇIKIŞ VERME HAKKINA SAHİPTİR ?

Ev sahibi ancak haklı bir çıkarı olduğu zaman çıkış verebilir. Kanunda "haklı bir çıkarın" ne olabileceğini göstermek için bazı örnekler verilmiş. Örneğin: a) ev sahibi daireyi kendisi, veya ailesi, veya onunla birlikte yaşıyan bir kimse için kullanmak isterse, b) kiracı sözleşmede gösterilen görevlerini önemli ölçüde ve kasten

çiğnerse, c) kiracı yüzünden arsa veya bina ekonomik bakımdan gereğince değerlendirilemez ve ev sahibi önemli ölçüde zarara uğrarsa.

6. EV SAHİBİ HANGİ GEREKÇELERE DAYANARAK ÇIKIŞ VEREMEZ ?

a) evde müzik çalınması(koşuları rahatsız etmemek şartıyla)
b) aile ve yakın dostlarla yapılacak eğlenceler (yine komşuları rahatsız ekmemek şartıyla)
c) çamaşır makinesi ve benzeri aletlerin kullanılması,
d) evde kuş, balık gibi ufak hayvanların beslenmesi,
e) evde uygun bir süre misafir kalanların olması
f) evde küçük çamaşır yıkınması.

DİKKAT :Ev sahibinin verdiği çıkışın haklı olup olmadığı incelenirken sadece çıkış verirken yazılı olarak bildirmiş oldugu gerekçeler dikkate alınır. Ev sahibinin daha sonradan başka gerekçeler öne sürmeye hakkı yoktur. Ayrıca kirayı arttırmak bahanesiyle çıkış vermek mümkün değildir. Ev sahibi, daha yüksek kira ödemeyi kabul eden bir kiracı bulduğunu öne sürerek de çıkış veremez.

7. İHBAR SÜRESİZ ÇIKIŞ (DERHAL ÇIKIŞ) VERİLEBİLİR Mİ ?

Eğer taraflardan biri sözleşmeyi ağır bir şekilde ihlal ederse, ihtarsız çıkış verilebilir. Örnek: ağır hakaret, tehdit, saldırı, sürekli olarak ev düzeninin bozulması, kiranın ödenmesinde bir kaç ay geçikme ihbarsız çıkış için neden olabilir.

8. ÇIKIŞ İÇİN İHBAR SÜRESİ NE KADARDIR ?

Kanuna göre ihbar süresi kiracının evde oturmuş oldugu süreye göre hesaplanır. Buna göre:
5 yıla kadar oturanlar için ihbar süresi 3 ay
5 yıldan fazla oturanlar için ihbar süresi 6 ay
8 yıldan fazla oturanlar için ihbar süresi 8 ay
10 yıldan fazla oturanlar için ihbar süresi 12 ay
Bu süreler hem ev sahibi ve hem de kiracı çıkış verdiklerinde geçerlidir. Eğer kira sözleşmesinde daha kısa bir süre belirlenmişse bundan ancak kiracı yararlanabilir. Ev sahibi yararlanamaz.

DİKKAT :İhbar süresi şöyle hesaplanır: Çıkış en geç her ayın 3. iş gününde verilmelidir. Daha geç verilmiş olan bir çıkış bir ay sonra verilmiş sayılır.

9. OTURDUĞU EV BAŞKASINA SATILAN KİRACININ HAKLARI NELERDİR ?

Ev sahibi evi satacağını öne sürerek çıkış veremez. İçinde kiracı varken binayı satın alan(veya daireyi satın alan) yeni bir ev sahibi satıştan sonra üç yıl geçmeden eve kendi ihtiyacı olduğunu öne sürüp çıkış veremez.

10. EV SAHİBİ GEÇERLİ GEREKÇELERE DAYANARAK ÇIKIŞ VERMİŞSE, KİRACININ HAKLARI NELERDİR ?

Kiracı ev sahibinin geçerli olarak verdiği çıkışa itiraz etme ve kira sözleşmesinin sürdürülmesini isteme hakkına sahiptir. Böyle bir itiraz eğer sözleşmenin bozulması kiracı için ağır bir yük ise, başarı kazanabilir. Örneğin şimdi sayacağımız durum-

lardan biri veya birkaçı böyle "ağır yük" olarak mahkemeler tarafından kabul ediliyor.(başka nedenlerde olabilir.)Yaşlılık, sakatlık, ilerlemiş hamilelik, çocuklu olmak, özellikle çocukların okul değiştirmesi zorunluluğu, dar gelirli olmak, ev sahibinin isteği üzerine evde önemli ölçüde tamirat veya inşaat yapmış olmak.
İtiraz yazılı olarak ve en geç ihbar süresinin bitmesine iki ay kala verilmelidir.

DİKKAT : Ev sahibi, kiracıya itiraz hakkı olduğunu bildirmek zorundadır. Eğer bu yapılmamışsa, kiracı daha sonra da itiraz edebilir.

11. EV SAHİBİ KİRACININ İTİRAZINI KABUL ETMEZSE NE OLUR ?

Bu durumda anlaşmazlık mahkeme tarafından karara bağlanır. Mahkeme kiracının çıkmasına karar verse bile, kiracı mahkemeden kendisine bir süre tanımasını isteyebilir. Gerekirse birkaç kere böyle süre istenebilir. Ancak bu süreler toplam olarak bir yılı geçmemelidir. Süre için mahkemenin kararı okunmadan başvurmak gerekir.

Bunu biraz açalım.
Ev sahibi kiracının itirazını kabul etmezse anlaşmazlık mahkeme tarafından karara bağlanır. Mahkeme üç türlü karar verebilir:
a)Ev sahibinin çıkış vermesinin geçersiz olduğunu saptar. Bu durumda kiracı evden çıkmayacaktır.
b)Ev sahibinin çıkış vermesi geçerli, fakat kiracının itirazı haklı bulunur. Bu durumda kiracı yine evde kalacaktır.
c)Ev sahibinin çıkış vermesi geçerli ve kiracının itirazı haksız olarak saptanır. Bu durumda kiracının evden çıkması gerekecektir. Fakat yine de kiracının evden derhal çıkması şart değildir. 12. Madde de buna açıklık getiriliyor.

12. MAHKEME KİRACININ EVDEN ÇIKMASINA KARAR VERİRSE KİRACI DERHAL ÇIKMAK ZORUNDAMIDIR ?

Hayır. Kiracı son celse bitmeden mahkemeye yazılı olarak başvurarak bir süre daha oturmak için izin isteyebilir. Bu yoldan, birkaç kere mahkemeden süre isteyerek en fazla bir yıl daha evde oturabilir.

13. EV SAHİBİ KİRACININ DAİRESİNE HABERSİZCE GİREBİLİRMİ ?

Ev sahibi kiracının dairesine girmek istiyorsa bunu 24 saat önceden bildirmelidir. Ev sahibi kiracının dairesini ne sebeble olursa olsun kitlemeye hakkı yoktur. Yine de yaparsa ceza kanununa göre (eve saldırmak suçu ile) cezalandırılması gerekir.

14. KİRANIN YÜKSEKLİĞİ NASIL BELİRLENİR ?

Kiranın yüksekliği ev sahibi ile kiracı arasındaki sözleşme ile belirlenir. Ancak ev sahibinin ev darlığından yararlanarak kirayı benzer evlerin kirasından önemli ölçüde yüksek olarak belirlemesi yasaktır. Eğer kira benzer evlere kıyasla çok yüksek ise, sözleşme geçersizdir ve ev sahibi mahkeme kararı ile normal kira ile arasındaki farkı geri ödemeye mahkum edilebilir.

15. EV SAHİBİ TEK TARAFLI OLARAK KİRAYI ARTTIRABİLİRMİ ?

Yeni kanuna göre ev sahibi kirayı ancak kiracının da rızası ile arttırabilir. Buna karşılık kanun, kiracının hangi hallerde kiranın arttırılmasına rıza göstermesi ge-

rektiğini belirlemiştir. Buna göre:

a) kiraya zam yapılabilmesi için zamdan önce geçerli olan kiranın bir yıl değişmemiş olması zorunludur.

b) İstenilen yeni kira benzer evlerde ödenen kiradan fazla olmamalıdır.

Ev sahibi kirayı arttırmak istediğini kiracıya yazılı olarak ve gerekçeleri ile birlikte bildirmek zorundadır. Benzer ev olarak kendisine ait olmayan üç ev göstermesi yeterlidir. Örnek yerine yeminli bir bilirkişinin raporu da olabilir.

Kiracı, kirayı arttırma isteği kendisine bildirildiği aydan bir sonraki ay sonuna kadar düşünme hakkına sahiptir. Bu süre içinde isteğe olumlu cevap vermezse, ev sahibi iki ay içinde mahkemeye başvurup kiraya zam isteğinin onaylanmasını isteyebilir.

Kiracı veya mahkeme zam isteğini kabul ederse, isteğinin bildirilmesinden dört ay sonra zamlı kira ödemeye başlar.

16. OTURULAN BİNANIN MODERNİZE EDİLMESİ HALİNDE KİRA ARTIŞI OLABİLİR Mİ ?

Binayı modernize etmesi halinde ev sahibi kiracının rızası olmadan da yaptığı masrafın en fazla % 14'ünün yıllık kiraya ekleyebilir. Ayrıca kira artışını bildirirken yapılan zammı gösterir hesapları da birlikte sunmak zorundadır.

17. EVDEN ÇIKILDIĞI ZAMAN EV SAHİBİ ÖNCEDEN KAPORO OLARAK YATIRILAN PARANIN (Kaution) BİR KISIMINI ALIKOYABİLİR Mİ ?

Ev sahibi evden çıkan kiracıdan ancak evdeki normal aşınma ve eskimeden başka zarar varsa para istiyebilir veya kaporonun bir kısmını alıkoyabilir. Normal aşınma ve eskime için ise kiracıdan bir şey talep edemez. Bu nedenle olağanüstü zarar ziyan yoksa, yatırılan kaporonun (Kaution) tümünü geri vermek zorundadır. Bu konuda bir zarara uğramamak için evden çıkarken ev sahibi ile birlikte ev gözden geçirilmeli ve evin durumu kiracı ve ev sahibi tarafından imzalanacak bir tutanakla belirtilmelidir.

Öykü

Ali ÖZENÇ

VARDİYA

Osmanoğlu diyorlardı ona, adını bilmiyorum. Zaten fabrikada herkese soyismiyle hitap ediyoruz. Osmanoğlu iri yapılı, beyaz geniş yüzlü, mavi gözlü sarışın bir genç işçi. Yaşıda yirmiüç, yirmidört. Ağır, ağır konuşuyor. Hani las, las diye bir deyim vardır ya, öyle Osmanoğlu. "Bizi çok sıkıştırıyor ustabaşı, bizden hep daha fazla iş istiyorlar" diyor. "iyice tepemize bindi şu gavurlar. Yanlız iş istiyorsunuz dedim ustabaşına" durdu ve ağzının kenarını eli ile silerek, "Paradan hiç bahsettiğiniz yok" ama ustabaşının hiç hoşuna gitmedi bunlarki bana: "Sen bu akılla burada fazla kalamazsın herhalde" diye cevap verdi. Gözlerini elindeki plastik kahve bardağına dikmiş, kahve falına bakar gibi konuşuyordu. "Gideceğim" diyordu, "Bir sene sonra döneceğim Türkiye'ye, ama nasıl? orasıda düşündürüyor beni." Doğrular üzerinde bir takım şeyler geçiriyordu aklından fakat sözle anlatmakta sıkıntı çekiyordu. "Herkesi öldürüyorlar Türkiye'de" diyor. "Bakırköy'de bizim semtte bir kahve vardı. Birgün köpekler kurşun yağmuruna tutmuşlar orasını. İzinde arkadaşlar anlattı, üç kişi ölmüş." Biraz rahatladı, belki söylediklerini anlatmış gibiydi. "Çok para var herhalde" diyor. ""Bu çocuklar mutlaka para alıyorlardır. Yoksa insan boşuboşuna öldürürmü birbirini?" Osmanoğlu yine sıkıntılı, sanki dilsizler gibi, düşündüklerini bir solukta anlatamamanın yorgunluğu var üzerinde. "Bunlara akıl veren de vardır" diyordu. "Yoksa Hükümet yakalatırdı bunları, ama ondan da korkmuyorlar ki it'ler. Dün bizim posta kutusuna bir bildiri atmışlar, onda yazıyordu işte, -Bu katliamın sorumluları Meclis'te-diyordu. İyi ama neden yakalatmıyorlar onları?" Mavi gözlerini karşısındaki saate dikti, bu kez akşamın yedisi oluyordu. Ayni vardiyada çalışıyorduk Osmanoğlu ile, o bizim üstümüzdeki kısımda idi. "Yemeğe çıkalı bir saat oldu, kaytarıyorum anasını satayım" diyordu. "Zaten çok çalışsak ne olacak, para mı veriyorlar ki?" Bir gazete çıkardım cebimden al bak dedim. "Ben sevmiyorum gazete okumasını" dedi. "Sıkılıyorum, sonra hep ayni şeyleri yazıyorlar. Burada üç kişi öldürüldü, şurada dükkanlar bombalandı." sonra birden "Sen Malatya olaylarını duydunmu?" diye ekledi. Gözlerimin içine bakarak "Ben izindeydim o zaman, Belediye Reisi'ni öldürmüşlerdi, ayrıca onunla birlikte, galiba bir kadın iki de çocuk ölmüştü. Postayla göndermişler bombayı. Nereden bilsinler değilmi? Paketin içinde bomba olduğunu. Yahu bunlar gavur be! O iki çocukla, kadının günahı neydi ki?" Plastik bardağı sıkmaya başladı parmakları arasında. Dışarda yağmur yağıyordu. Cama doğru baktı, yine yağmur der gibi salladı kafasını. Onu dinlemem hoşuna gidiyordu, konuşmak istiyordu benimle. "Biliyormusun ben o solcularıda tanıyorum" dedi. "Bizim öteki evde, babamla kalırken, bizim kehveye gelen biri vardı. O, işte, konuşmaya nereden başlarsa işi hemen sosyalistliğe getiriyordu. Sonra kimseye söz vermiyor, hep kendi konuşuyordu. Arkadaşlar kızıyorlardı ona, komünist diyorlardı, çok geveze idi. Babam da bana onunla konuşma diyordu. Çocuk çalışmıyor, tembelin biri, ilerdeki sokakta bir lokal varmış oraya gidiyormuş. Sordum-sen neyle geçiniyorsun? -diye

□

İKİ KERE İKİ DÖRT EDER

Bir çeşme bir havuzu bir günde doldurursa,
İki çeşme ayni havuzu yarım günde doldurur.
Bilim, sana kurban.
Bir fabrika greve giderse belki azca şey,
İki fabrika, üç fabrika, heheyde hey...
Bir uçak yolculuğu yarım saat sürerse,
Yirmi motor gücü belki yirmi saniyede ..
Ve benim buradan ses vermeme,
Şimdiye dek ses vermeyenler de eklenirse..
Oyy anaaamm..
Bilim, sana kurban.

Aliye Erkan
Münih

-her ay babam gönderiyor -gibi sözler etti. Doğrumudur bilmiyorum ama, geceleri bazen o lokalde kumar oynayanlara çay satıyormuş, belki de oradan besleniyordur. Bu yüzden babam -bu adamlarla konuşma, onların sözüne inanma -diyor. Onun için çekiniyorum ben böyle işlerden, hiç karışmıyorum. Bana ne sağcılıktan" anlatacakları bitmiş gibi sustu Osmanoğlu. Sonra ağır ağır sigarasını çıkardı cebinden. HB içiyordu. Bana uzattı -kullanmıyorum -dedim. Gözlerini kıstı, belliki karşıdaki saate bakıyordu. Sonra aklına gelen son şeyi sorar gibi, "Yahu topladığınız imzalardan ne haber" dedi. "Açtırabilecekmisiniz gece vardiyaları için yemekhaneyi? BMV'de, Martin str. deki SİEMENS'de varmış. Bizim burada neden olmasın? Ben imzaladım o kağıdı, niye imzalamıyacakmışım ki? Bizim yararımıza. Ama bizde bazı arkadaşlar imzalamadılar, zor iş dediler. İşçileri kimse dinlemezmiş, açmazlarmış kantini. Dörtyüz imza değilmi?" diye sordu. -Dörtyüzsekiz -dedim. "Oh be ne güzel, bakalım kafa tutabileceklermi?" Hoşuna gitmişti Osmanoğlu'nun.
"Kim akıl etti bunu allah aşkına? Patronu ne güzel kıstırdık köşeye" Ayağa kalktı, bu kez hem saate bakıyor, hem konuşuyordu; "Yahu be arabaların park yeri içinde bir imza kampanyası başlatsak ya. Vallahi bizim bölümden sana yüz imza var. Biraz geç kaldıkmı park yeri bulamıyoruz SİEMENS'in önünde. Mecbur kalıyoruz sokak aralarına girmeye. Sen yaparsın o işi, bir düşün he?" Sigarasını plastik kahve bardağının içine attı. Yürüdü çöp bidonuna doğru. "Haftaya yine ayni vardiyadayız, yine görüşürüz " dedi, çekti kapıyı.
Gerek Türkiye'deki hareket, gerekse çalıştığı yerde ortaya çıkan olaylar onu pek ilgilendirmiyordu. Belkide onları anlıyamadığından geliyordu bu. Öte yandan söylediklerinde de gerçek payı yok değildi. Çünkü, söyledikleriyle pratiği arasında uyum sağlayamıyan ve salt lafazanlıkla devrimci olabileceğini sanan yüzlerce insan var çevremizde. İşte bunlardı Osmanoğlu'nun belirtmek istedikleri. O'nun gözünde devrimciler, ilericiler bunlardı. O, komünistlerin, sosyalistlerin, ilericilerin işçilerin tüm sorunlarıyla ilgilenen, onların sıkıntılarını dile getirmeye çalışan, onlar için sırasında canlarını bile esirgemiyen insanlar olacağını nereden bilebilirdi. Şüphesizki yaşam öğretecekti bunları. Bu gün fabrikadaki kantin sorunu, yarın arabasına daha geniş park yeri sağlama sorunu, öbürgün ise, sömürüden, baskıdan tamamen kurtulma sorunu olamazmıydı. Dışarıda karanlık iyice kucaklamıştı geceyi. Makinelerin sesleri daha hoş duyuluyordu şu saatlerde nedense. Daha bir bir dost. Kent tümden uykuya daldığında bir biz kalıyorduk uyumayan. Geceyle salt tıkırdıları kalırdı kulaklarımızda makinaların, emeğin damla damla akışıyla birlikte. En kutsal varlığımızın. Her yaratılanın özünde o vardır. Bebelerin acılarından, morg duvarlarına tohumun, toprağı çatlatışından, yeni günün doğuşuna kadar. Vakit ilerliyordu. Yemekhanede bir ben, birde Coco kalmıştı. Coconakis Yunanlı iş arkadaşım. PASOK'cu derdim ona. Papandreu'ya laf söyletmezdi. Çok beğenirdi onu, paydosa dört saat vardı. On "scheibe" işledim, dört saatte. Demek daha on "scheibe" işlemem gerekiyor. Sabahçıların sayısına yetişmek zorundayım, yoksa şefi kızdırabiliriz.

ÜÇ KAFA, ALTI GÖZ

Hava, günlük, güneşlik
Ama, pis kokuyor burası dıştan.
Karanlığa alıştırıp gözlerimi
Kalın zincirleriyle açılan,
Demir kapıdan..
Adım....adım...
Mis gibi yoldaş kokusu, ve
İki baş karşıda
Olduk üç...
Üç kafa, altı göz kenetlendi.
Kalpleri genç,
Kor gibi, kızıl ve uysal
Altı göz, üç kafa...Sessiz...
Ama asla..! Kedersiz.
Sınıfının savaşcıları.
Üç kafa, altı göz.
Üç vücut, üç yumruk sıkılı
Daldılar..
Kinle, inatla,
Daldılar..
Koğuşlarına zindanın.

Suat Kolsuz

Özenç 82

FİDEF -Önce "ozan" deyince neleri anlamak gerekir açıklarmısın ?

HEVAL-Ozan, herşeyden önce emekçi halkın dilidir. Daha iyi anlaşılması için, emekçi halkın neyi istediğine bakalım; O, en başta sömürü ve baskının kalkmasını, eşit koşullarda insanca bir yaşama özlem duyar. Pir Sultan "Şu kanlı zalimin ettiği işler.." derken aslında milyonlarca emekçinin zulme olan tepkisini dile getiriyordu. Fakat zulüm bitti mi? Hayır. Bu defa ozan, yine çoğunluğun istemi olan, ezgi ve sömürüye karşı, "Gelin canlar bir olalım/Zalime karşı duralım/Yoksulun hakkın alalım." der. Nazım ise, birliğin önemini kavrayamayanlara "..Bıraksın peşimi kendi yüreğinin kabuğunda yaşıyanlar.." diyerek daha bir direngen olmayı ögütler. Bunun gibi sevdasından, kavga türkülerine kadar yazmışlar. "doğru gören, doğru söyleyen sazlarıyla" söyleye gelmişler..Ve bu böyle sürüyor, sürecek. Emekçi halk da onları "Ozan, halkın derdini yazan, zalimin işini bozan" deyip yüreklerine basmış. Demek oluyorki ozan, sürekli olarak ezilenden yana çıkan yürek işçisidir. Tabi burada müstesnaları gözardı etmemek lazım.

FİDEF -Okurların seni daha yakından tanımaları için yaşam ve çalışmalarından bahseder misin ?

HEVAL-Meşhur Diyarbakır surlarının iç kısmında kalan Anzale mahallesinde otururken, ilk okul son sınıfa gidiyordum. Bir akşam üç telli sazımla yine can sıkarken, ilk defa bir halk türküsünü (Karadır kaşların, ferman yazdırır) söktügümü hatırlıyorum. Ve sanıyorumki heyecandan yanaklarım al al olmuştu. Anam işi anlayıp beni kutlamıştı. "birkerede ben söyliyeyim sen çal "dedi. Hem çalıp hem söylemekte önçeleri çok zorlanmıştım. Birini yaparken ötekini unutuyordum. Ama çok sürmedi iki işi birleştirdim. 18 yıldır sürüyor. Daha o günlerden -Ben müzik öğretmeni olacağım- derdim. Yıllar geçti, nihayet Üniversite giriş sınavlarından Eğitim Enstütüsüne girecek kadar puana sahiptim. Hemen Ankara Gazi Eğitim Müzik Bölümü'ne kayıt yaptırdım. Yıl 1974. Birinci sınıfı olanca hızımla geçtim. Hızlı devrimciydim. Siyasal bilgiler kantininde Ortadoğu anfilerinde hem saz çalıyor, hem slogan atmaktan sesim düşüyordu. Gecekondu semtlerinde "halkımıza devrimin yolunu" gösteriyorduk. Velhasıl iyice deşifre olmuştum. Ve halk düşmanı MC iktidarı kuruldu. Gericiliği, faşist militanları özellikle öğretmen yetiştirilen okullara yerleştirmeye başladılar. "baba yadigarı silahlarıyla güvenlik güçlerine yardımcı oluyorlardı. "Gerçektende onlarla birlikte nerede ise ilk okula varanakadar faşistler tarafından işgal ediliyordu. Gazi'de olaysız gün yoktu. Öldürülen arkadaşlar oldu, ben de yaralandım. Artık can pahası ancak okula gidilirdi. Ve iki bin öğrenci okulu zorunlu olarak terkettik.

HEVAL-Topluca Danıştay'a başvurduk o da sökmedi. Yeniden Diyarbakır'a döndüm. İşçilik yapıyordum. Bir yandan da kültür ve dayanışma gecelerine katılıyordum. Ve bundan ötürü bir sürü kovuşturma ve tutuklama yaptılar. Hatırlarsınız, yine MC döneminde korkunç bir öğretmen kıyımı başlatılmıştı. TÖB-DER "öğretmen kıyımını protesto geceleri" düzenledi. Bu gecelerden birinde okuduğum bir türküde "Kızıl Bayrak" geçiyor diye, savcılık 12 yıl hapis cezası istemişti. Nihayet F. Almanya'ya geldim. Ancak burjuvazi burada da yakamı bırakmadı. Üniversite'ye kayıt yaptırdığım halde Milli Eğitim öğrenciliğimi onaylamadı. Tüm bunlara rağmen müzik çalışmalarımı bırakmadım. İlk defa Diyarbakır'da bir kaset yaptırdım. Kürtçe olan bu kasetteki parçaların çoğu bugün Sovyetler Birliği, Erivan'da yaşıyan değerli ozan Aramê TİGRAN'a aitti. Bawer adında öğretmen arkadaşımın da bu çalışmalarda önemli katkıları oldu. Türkiye'de egemen güçlerin Kürt halkı üzerindeki çifte baskısından ötürü kasetler adeta illegal dağıtıldı. F. Almanya'da iki kaset daha yaptım. Yeni yaptığım kaset de (4. cü) şuanda çoğaltılıyor.

FİDEF-Buradaki kaset çalışmaların Türkçe-Kürtçe olarak sürüyor. Bununla neyi amaçladın ?

HEVAL-Sermaye sınıfı, hakimiyetini sürdürmek için, kendisine karşı olan güçleri bölerek zayıf düşürmeye çalışır. Bu onların evrensel bir yasasıdır. Bizler ise yaşamın her alanında bu iğrenç oyuna karşı çıkmak zorundayız. Hatta mecburuz. Birlik olmazsak ortak düşmanı nasıl yeneceğiz? Kürt toprak ağaları ve tüccarları ile Türk sermayedarları, Kürt ve Türk emekçileri karşı karşıya getirmeye çalışmış yıllarca. Bizler bunun tam tersine onların eşitliği, kardeşliği ve birliği için savaşıyoruz. Türk ve Kürt işçiler birbirlerinin türkülerini içtenlikle dinleyebilmeli. Çeşitli kültür gecelerinde Türk işçileri benden, hiç anlamadıkları halde Kürtçe türküler istiyor. İşte bu, her iki dilin de birlikte kullanılmasından duyulan güvendir. Birlik ve kardeşlik duygusudur.

FİDEF-Kendi yapıtlarında varmı ?

HEVAL-Daha önce söylediğim yarım kalan müzik eğitimimin epey yararı oluyor. Çok sayıda Kürtçe sözlü şiirlere melodi yaptım. Son zamanlarda söz ve müziği bana ait olan çalışmalar da var. F. Almanya şartlarında, Demokratik örgütlerin Türkiyeli çocuklarla ilgili daha ciddi şöylerin örgütlenmesine gereksinim vardır. Bu konuda benim de bir katkımın olmasını istiyorum. Gerçi son zamanlarda bazı çalışmalar yaptım. Ancak daha da geliştirmek için gayret sarfedeceğim.

FİDEF-Gerçekten kültürel alanda önemli katkıların olduğuna inanıyoruz. Bundan ötürü teşekkür eder başarılar dileriz.

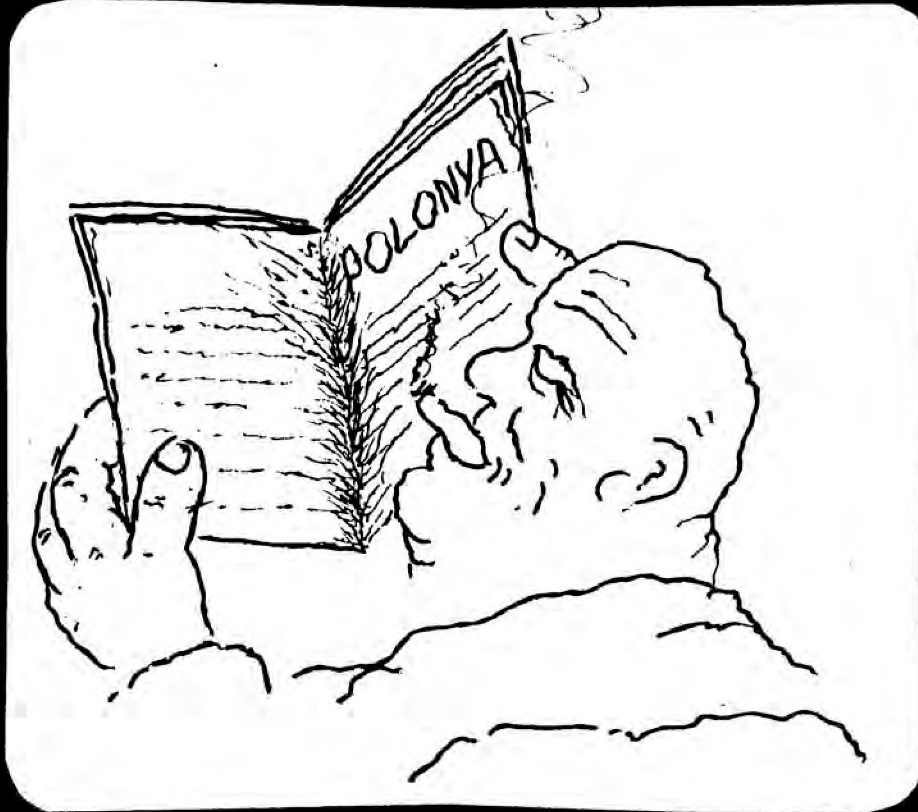
HEVAL-Ben teşekkür ederim. Böylesi içtenlikli ve dostca bir söyleşi fırsatı verdiğiniz için.

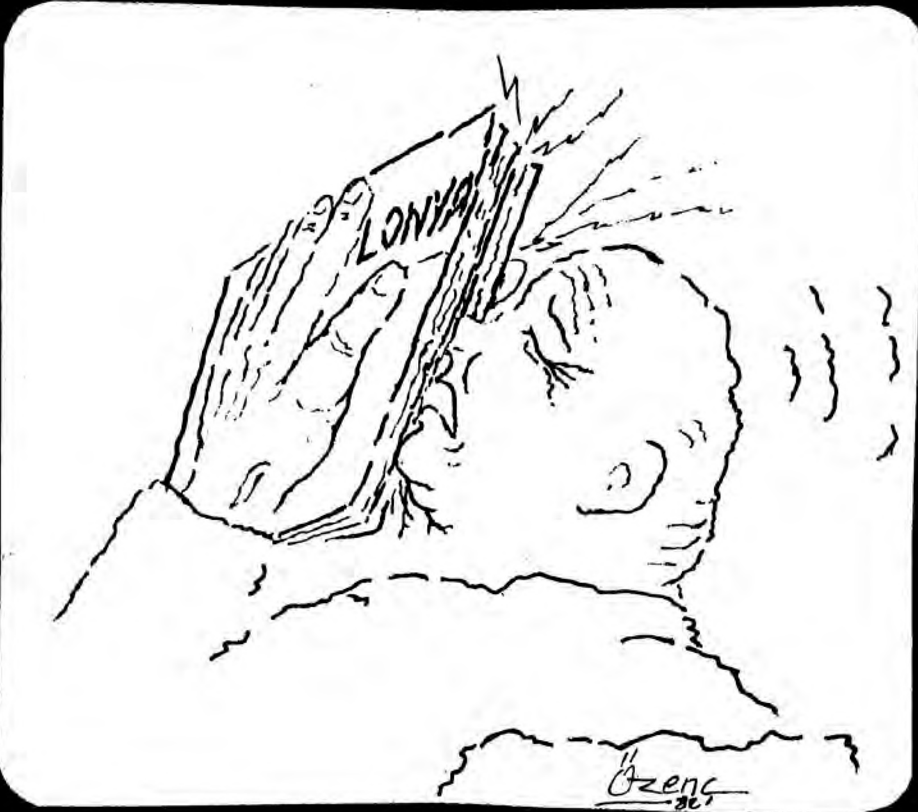
Ozan Heval'in sözü geçen Türkçe-Kürtçe son kaseti için isteme adresi:

D. Heval
Münchener str.152
2800 Bremen 1
Tel:0421-372550

Ödeme adresi ve konto.

D. Heval Sparkasse Bremen
Girokonto Nr:167 77 80 Bankleitzahl 290 501 01

POLONYA

LONYA
Özenç